

Ako odporovať zlu bez násilia

(úvaha)

Zlo ako protipól dobra je všade okolo nás. Bohužiaľ, stretáva nás v každodennom živote a má mnoho podôb. Môže mať podobu vojny, šikany, nenávisti, závidi či ľahostajnosti. Stretáva sa s ním každý z nás. No pri strete s ním, máme častokrát mylný pocit, že len sila a násilie a horšie zlo je odpoveďou na násilie. No už z histórie vieme, že násilie plodí ďalšie násilie, a teda aj zlo plodí ďalšie zlo. Tým pádom sme v začarovanom kruhu, z ktorého niet cesty von. Ale tá cesta tu je. Jedinou cestou, jediným víťazstvom nad zlom je predsa pekné slovo, odvaha, úsmev, teda dobro. Odporovať zlu bez násilia hlavne znamená nebyť ticho. Asertívna komunikácia, vlastný názor, pohľad, či kritické uvažovanie je predsa vždy lepšie ako mlčanie, ktoré by len umožňovalo, aby sa zlo šírilo ďalej. Samotné pomenovanie problému je prvým krokom k jeho riešeniu. V práci to môže byť aj to, že vieme v pravej chvíli povedať „nie“, v škole sa vieme zastať spolužiaka, ktorý je napr. terčom posmechu, v spoločnosti to môže byť odmietnutie nenávistných prejavov či nepráv.

Slovo má veľkú silu, dokáže ubližovať, ale aj chrániť. Preto je dôležité používať ho s rozvahou, premyslene a zodpovedne. Nenásilný odpor môže byť častokrát účinnejší než sila, zlosť, agresivita.

Minulosť by nám mala pomáhať v tom, aby sme sa nenechali oklamať v prítomnosti. Veď koľkí veľkí ľudia dokázali bojovať bez zbraní, ich jedinou zbraňou bolo slovo. Práve vďaka nim dnes vieme, že dobro má zmysel aj vtedy, keď sa zdá byť slabé. Mnohí ľudia nám teda ukázali, že morálna sila býva silnejšia než tá fyzická.

Myslím si, že veľkú úlohu zohráva i sociálne postavenie či vzdelanie človeka. Človek, ktorý číta, rozmyšľa, kladie si otázky je voči manipulácii odolnejší. No vyžaduje si to aj istý kus odvahy. Je jednoduchšie kráčať s davom, prispôbiť sa väčšine či odvrátiť zrak. Nad mnohými však vyhráva strach. Pritom častokrát nejde o veľké hrdinské činy, ale o malé každodenné rozhodnutia. Zlo neporazíme tým, že sa mu budeme podobať,

že ho budeme nasledovať. Ak pôjdeme touto cestou riskujeme, že stratíme to, čo nás robí ľuďmi. Skutočný odpor voči zlu spočíva v tom, že si zachováme ľudskosť aj tam, kde to je najťažšie. Práve v tom je naša sila ako bojovať proti zlu bez násilia. Napokon je to vždy na jednotlivcovi. Každý z nás má možnosť rozhodnúť sa, či bude pasívnym pozorovateľom, alebo sa postaví na stranu dobra. Niekedy stačí podať ruku, ozvať sa, keď sa deje krivda, alebo jednoducho nešíriť nenávisť ďalej. Aj malé skutky majú význam, pretože vytvárajú prostredie, v ktorom sa zlo nemôže tak ľahko zakoreniť.

Ak chceme žiť v spoločnosti, ktorá bude spravodlivejšia a ľudskejšia, nemôžeme čakať, že sa zmení sama od seba. Zmena sa začína v našich postojoch, v spôsobe, akým komunikujeme, ako sa správame k slabším a ako reagujeme na nespravodlivosť, teda začína v nás.

Nenásilný odpor nie je prejavom slabosti, ale naopak dôkazom vnútornej sily a morálnej zrelosti. Práve vďaka nim dnes vieme, že dobro má zmysel aj vtedy, keď sa zdá byť slabé.

Možno nedokážeme zmeniť celý svet, no môžeme meniť ten malý kúsok sveta okolo seba. A práve týmto spôsobom sa odpor voči zlu bez násilia stáva nielen ideálom, ale reálnou životnou voľbou každého z nás.

Sila slova

Krik tečie a valí sa ulicou,
päste hľadajú svoj cieľ.
Zlo myslíac si, že kráľom je,
pokračuje si svoj denný rituál.

No slovo je iskrou v hmle,
keď ticho bolí viac než rev.
Vie zapáliť nádej v srdci,
ktorou láska pravdy blčí.

Jedno slovo hladí rany,
iné páli ako oheň,
jedno dvíha z prachu zeme,
iné zlomí čosi v nás.

Slovo môže nehou byť,
keď je človek sám,
Môže byť i kameňom,
čo letí priamo k nám.

Neváži sa na váhe,
no ťarchu nesie veľkú,
v pamäti nám zostane,
aj keď kroky jeho stíchnu.

Pravda kráča potichu,
vždy len nenápadne.
Dobrym liekom nám vie byť,
slovo, čo vie povzbudiť.

Keď sa srdce cíti zle,
dobré slovo pomôže.
Slovo má moc meniť svet,
začni tým, čo povieš dnes.

Stačí jedno pravdivé,
ako tisíc túžiac riečiť.
Jedno slovo odvážne,
čo mlčanie pretrhne.

Zdvihnúť kameň,
och, to nie...
Hoci by to ľahko šlo,
radšej zdvihni svedomie.

Aj keď svet je často malý,
dobro má hlas vytrvalý,
Učí pravde dýchať, žiť,
učí srdcu nezradiť.